

DE VRAGEN DIE PLEEGOUDERS (EN ZIJ DIE HET WILLEN WORDEN) HET MEEST STELLEN OVER PLEEGZORG

Pleegouders en kandidaat-pleegouders stellen de Federatie Pleegzorg en de diensten voor pleegzorg geregeld dezelfde vragen. We hebben de meest voorkomende vragen gebundeld. Vanzelfsprekend hebben we niet voor elke concrete vraag over een concrete situatie een concreet antwoord. De antwoorden gaan wel op voor veel pleegzorgsituaties. Maar uitzonderingen blijven mogelijk. Daarom: contacteer ons met uw vraag, met uw suggesties, met uw opmerkingen.

A. WAT IS PLEEGZORG?

1. Wat is pleegzorg?

We spreken van pleegzorg als mensen - de pleegouders - hun gezin ten dienste stellen van een andere persoon - het pleegkind of de pleeggast - die niet in hun gezin kunnen of mogen blijven wonen.

Naast de opvang in pleegzorg bestaat er ook opvang in tehuizen, internaten, projecten Begeleid Wonen, enzovoorts.

2. Waarom kiezen voor pleegzorg als iemand niet thuis kan wonen?

Pleegzorg is zorg vanuit het leven van iedere dag. Het gewone leven vormt de kracht van pleegzorg. Voor veel pleegkinderen en pleeggasten is dit een goede oplossing: zij vinden in hun pleeggezin geborgenheid, warmte, een kader, een sociaal netwerk, ...

Daarnaast is pleegzorg ook erg zingevend voor pleegouders. Veel pleegouders vinden pleegzorg daarom alleen al de moeite waard.

3. Wat zijn de nadelen van pleegzorg?

Niet iedereen die niet thuis of zelfstandig kan wonen, is geholpen met pleegzorg. In pleegzorg moet je je immers kunnen aanpassen aan het gezinsleven van het pleeggezin. Voor sommigen is de druk van de gezinsrelaties, de nabijheid van andere mensen te bedreigend of te belastend. Het is dan ook goed dat er naast pleegzorg andere opvangmogelijkheden bestaan.

4. Bestaan er soorten pleegzorg?

Pleegzorg kan zeer veel verschillende vormen aannemen.

Pleegzorg kan variëren in duur: crisisopvang voor enkele dagen, kortdurende pleegzorg al dan niet onderbroken voor enkele weken of maanden, pleegzorg voor enkele jaren (perspectiefzoekende pleegzorg) of voor langere tijd (perspectiefbiedende pleegzorg). Pleegzorg kan vrijwillig zijn of opgelegd worden. Bij gezinsondersteunende pleegzorg stappen ouders of één ouder zelf of met de hulp van anderen naar een dienst voor pleegzorg die daarvoor erkend is. Er is geen toestemming of tussenkomst van een administratie of een overheid nodig. Ook de plaatsingen via een Comité voor Bijzondere Jeugdbijstand zijn in principe vrijwillig. Pleegzorg kan ook opgelegd worden: dat kan alleen door een jeugdrechter.

Pleegzorg kan ook verschillen naar de band die pleegouders hebben met hun pleegkind of pleeggast. Pleegzorg waarbij de pleegouders zorgen voor een familielid (een kleinkind, een broer of zus, neef of nicht) noemen we familiale pleegzorg. Pleegzorg waarbij pleegouders

zorgen voor iemand uit hun omgeving (een buurkind, een leerling op school, ...) noemen we sociale netwerkpleegzorg. Als de pleegouders op voorhand hun pleegkind of pleeggast niet kenden spreken we van bestandspleegzorg. Diensten voor pleegzorg zoeken een pleeggezin uit hun 'bestand'. Vandaar de naam.

En pleegzorg kan ook verschillen naargelang de overheid die subsidieert. In pleegzorg kennen we verschillende pleegzorgsectoren: het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, de Bijzondere Jeugdbijstand, Kind en Gezin.

5. Wat is gezinsondersteunende pleegzorg?

Gezinsondersteunende pleegzorg is een vorm van pleegzorg waarbij de ouders zelf – zonder toestemming van een overheid of een administratie – een dienst voor pleegzorg contacteren. Zij kunnen om allerlei redenen op dat ogenblik moeilijk voor hun kinderen zorgen. Tijdens de periode van pleegzorg krijgen zij de kans om hun situatie aan te pakken. Gezinsondersteunende pleegzorg werkt preventief en duurt meestal maar enkele maanden.

6. Hoe lang duurt pleegzorg?

Pleegzorg duurt zo lang als nodig is. Meestal is dat tot de problemen die zich in het oorspronkelijke gezin of in het sociale netwerk stelden verholpen zijn. Zo zijn er opvangsituaties die na enkele dagen beëindigd worden. Het gebeurt ook dat de problemen nooit helemaal opgelost raken. Dan kan het pleegkind of de pleeggast in het pleeggezin blijven. Heel wat pleegzorgsituaties zitten daar middenin en duren maar enkele jaren.

7. Wat is het verschil tussen pleegzorg en adoptie?

Pleegouders worden nooit 'ouders' in de volle zin van het woord. Bij adoptie is dat wel het geval: daar wordt de juridische band tussen een ouder en zijn kind volledig verbroken. Adoptie installeert dus een volwaardig ouderschap tussen adoptiefouders en de geadopteerde. Daarbij horen bijvoorbeeld het volledige ouderlijke gezag en het erfrecht. In pleegzorg blijven de 'ouders' de 'ouders'.

8. Kan ik mijn pleegkind adopteren?

Ja, maar dat is niet zo eenvoudig.

In principe blijft het ouderlijke gezag over een pleegkind bij de ouders. De ouders kunnen het kind wel vrijgeven voor adoptie. Deze situaties doen zich echter niet veel voor. Zelfs als ouders jarenlang niets van zich laten horen of niemand nog weet waar ze zijn, kan een kind niet zomaar geadopteerd worden. De ouders moeten immers allebei hun toestemming geven (zelfs ouders die uit de ouderlijke macht ontzet zijn) of er moet een juridische uitspraak zijn die adoptie toestaat. Als beide ouders overleden zijn ligt de zaak anders. Dan kunnen pleegouders gemakkelijker hun pleegkind adopteren.

Toch is het niet zo dat pleegkinderen die ‘vrijgegeven zijn voor adoptie’ zomaar kunnen geadopteerd worden. Adoptie heeft zijn eigen regels en procedures. Eén daarvan is bvb. dat pleegkinderen zelf moeten gehoord worden als hun pleegouders hen willen adopteren.

9. Hoe komt iemand in pleegzorg terecht?

Er zijn verschillende manieren om in pleegzorg terecht te komen:

- Ouders kunnen zelf hulp zoeken bij een dienst voor gezinsondersteunende pleegzorg als zij op dat ogenblik niet voor hun kind kunnen zorgen. Gezinsondersteunende pleegzorg kan helpen om problemen met hun kind te voorkomen.
- Het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg kan in sommige situaties aan ouders en minderjarigen pleegzorg als oplossing voorstellen. Het moet gaan om problematische opvoedingssituaties (P.O.S.). Wanneer zij ermee instemmen wordt een dienst voor pleegzorg ingeschakeld.
- De Jeugdrechtbank kan een beslissing tot plaatsing in een pleeggezin nemen. Dat gebeurt bij dringende zaken en als de vrijwillige hulpverlening niet op gang komt.
- Personen met een handicap kunnen terecht bij diensten voor pleegzorg erkend door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Zij moeten wel ‘ingeschreven’ zijn in het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en voor pleegzorg in aanmerking komen;
- Kinderen en volwassenen met een psychiatrische problematiek kunnen via de behandelende arts doorverwezen worden naar diensten voor psychiatrische pleegzorg.

10. Bestaat pleegzorg enkel voor kinderen?

Neen. In Vlaanderen kunnen zowel kinderen als volwassenen (met een handicap) of personen met een psychiatrische problematiek in pleegzorg terecht.

11. Wat gebeurt er als een pleegzorgsituatie fout loopt?

Het is niet altijd duidelijk wanneer een pleegzorgsituatie fout begint te lopen. Daarom is het heel belangrijk dat er vlot overleg en een goede samenwerking is tussen de pleegouders en de dienst voor pleegzorg. En het is ook goed voor het kind als het contact tussen de pleegouders en de ouders goed loopt. Als de problemen echt niet meer binnen het pleeggezin op te lossen zijn, wordt er naar extra begeleiding of een alternatieve opvang uitgekeken. Dat kan betekenen dat er beslist wordt dat de pleegzorgsituatie moet stoppen. Pleegouders worden daarbij dikwijls ‘gehoord’. Zij hebben echter geen beslissingsrecht.

12. Wat gebeurt er met het pleegkind of de pleeggast na de pleegzorg?

Wat er met de pleeggast of het pleegkind gebeurt na de pleegzorg hangt heel sterk samen met hun situatie. Veel kinderen en jongeren gaan na een verblijf in een pleeggezin terug

thuis wonen, anderen gaan naar een tehuis. Pleegkinderen die bij hun pleegouders groot geworden zijn, kunnen net als andere kinderen gewoon uitvliegen en zelfstandig gaan wonen. Volwassen pleeggasten hebben min of meer dezelfde keuze: naar een tehuis gaan of zelfstandig wonen, al dan niet met begeleiding. Nog anderen worden door de gespecialiseerde hulpverlening verder opgevolgd.

13. Hoeveel pleegzorg is er in Vlaanderen?

Er zijn zeer veel mensen die op een gegeven moment of voor een tijdje zorg opnemen voor een kind of een volwassene met een handicap, zonder dat er een dienst voor pleegzorg bij betrokken is. Eigenlijk is ook dat pleegzorg. Maar daar bestaan geen cijfers over. Wat we wel weten is dat er in 2006 5.773 pleegzorgsituaties waren, dat er 3.938 pleeggezinnen en 5.362 pleegkinderen en pleeggasten waren. Meer gegevens zijn te vinden op de website van de Federatie Pleegzorg www.pleegzorgvlaanderen.be

14. Bestaat er ook pleegzorg in het buitenland?

Ja. In veel landen bestaat er pleegzorg, zij het dat ieder land zijn eigen accenten legt. In Frankrijk bvb. worden pleegouders betaald als gewone werknemers en is er een grote pleegzorgsector voor mensen met psychiatrische aandoeningen. In Zweden moet voor elk kind eerst nagegaan worden of pleegzorg kan, vooraleer gezocht wordt naar een andere oplossing in bvb. een tehuis. In Groot-Brittannië wordt pleegzorg zeer snel omgezet in adoptie. In Nederland heeft de pleegzorgsector grote fusieoperaties achter de rug en houdt men enkel provinciale entiteiten over. En in Vlaanderen is er dan weer een goed georganiseerde pleegzorgsector zowel binnen de Bijzondere Jeugdbijstand, als binnen de sector Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap voor Sociale Integratie voor personen met een handicap als binnen Kind & Gezin en de psychiatrie. In elk land moet je dan ook nog eens rekening houden met verschillen op het vlak van onkostenvergoedingen, belastingen, sociale voordelen,

15. Hoe wordt pleegzorg gefinancierd?

De diensten voor pleegzorg worden gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap. Er zijn drie administraties bij betrokken : het Fonds voor Bijzondere Jeugdbijstand, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en Kind en Gezin. Het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis in Geel (de psychiatrische gezinsverpleging) krijgt middelen zowel van de Vlaamse als van de federale overheid.

De diensten voor pleegzorg betalen met hun subsidies hun eigen personeels- en werkingskosten en de vergoedingen van de pleegouders mee. In totaal gaat het om bijna 30 miljoen euro of 1,2 miljard BEF.

B. OVER PLEEGKINDEREN EN PLEEGGASTEN

16. Wat is een pleegkind en wat is een pleeggast?

Een pleegkind is een minderjarige die in een pleeggezin woont. Een pleeggast is een volwassene die in een pleeggezin woont of zelfstandig woont met ondersteuning van een pleeggezin (W.O.P. of Wonen met ondersteuning van een particulier).

17. Wie komt in pleegzorg terecht?

Het natuurlijke sociale netwerk waarover mensen beschikken en waarop ze kunnen terugvallen voor huisvesting, opvoeding, verzorging en intimiteit kan soms heel erg dun, ontoereikend of helemaal weggefallen zijn. Deze mensen kunnen in pleegzorg terecht. Pleegzorg biedt dan een aanvullend of vervangend sociaal netwerk aan.

In Vlaanderen gaat het bij minderjarigen om kinderen waarvan de ouders het op dat ogenblik moeilijk hebben om voor hun kinderen te zorgen: een overbelaste alleenstaande moeder, gezinnen met zware alcohol- of drugsverslaving, gezinnen waarvan de ouders op dat ogenblik spoorloos zijn, gezinnen die het moeilijk hebben om hun gehandicapte kind op te vangen (meestal in combinatie met bijkomende sociale problemen). Ook kinderen met ernstige gedrags- of psychiatrische problemen kunnen beperkt in pleegzorg terecht. Bij volwassenen gaat het om mensen met een handicap of om mensen met een psychiatrische problematiek.

18. Zijn pleegkinderen en pleeggasten moeilijk?

Kan, maar hoeft niet.

Er kunnen zich in het leven van mensen echter omstandigheden voordoen waardoor mensen beroep moeten doen op hulp. Pleegkinderen en pleeggasten hebben dan ook alvast één ding gemeen: zonder georganiseerde hulp van anderen gaat het niet.

Dat wil daarom niet altijd zeggen dat pleegkinderen en pleeggasten altijd en overal moeilijk zijn. Maar het is zeker niet uitgesloten. Vooral bij kinderen die niet bij hun ouders kunnen wonen, kan de situatie waaruit ze komen hen erg gekwetst hebben. Daardoor alleen al kan hun gedrag niet evident zijn. Dat is één van de vele redenen waarom de ondersteuning van een dienst voor pleegzorg geen luxe is. Samen met de pleegouders zoekt de pleegzorgbegeleider dan immers naar de juiste aanpak. Op die manier wordt er dikwijls een goede oplossing gevonden. Als de situatie onhoudbaar wordt voor het pleeggezin of voor het pleegkind of de pleeggast, dan wordt er gezocht naar een beter alternatief (bvb. een opname in een tehuis).

19. Is pleegzorg voor mensen met een handicap anders?

Mensen met een handicap zijn niet anders dan andere mensen: zij hebben evengoed nood aan een warme omgeving, aan steun, aan veiligheid. Mensen met een handicap hebben wel bijkomende noden. Sommigen hebben behoefte aan hulpmiddelen of aan meer intensieve verzorging, het verwerken van een handicap is niet altijd gemakkelijk, of de communicatie verloopt moeizamer. Dit en nog andere elementen maken dat pleegzorg voor mensen met een handicap eigen accenten krijgt. Ook hier is de steun van een dienst voor pleegzorg nodig.

20. Houden pleegkinderen contact met hun eigen familie?

Je kunt een pleeggezin beschouwen als hulp die aan het natuurlijke netwerk van een kind wordt toegevoegd. Ouders zijn daarin zeer belangrijk. Het is dus evident dat pleegkinderen contact kunnen hebben met hun ouders. In veel situaties is dat mogelijk. Denken we maar aan gezinsondersteunende pleegzorg. Wel zijn er situaties waar contact met de ouders moeilijker is of zelfs dat bij de jeugdrechter beslist dat verder contact met de familie niet goed is voor het kind. Maar ook dan blijven bijvoorbeeld de ouders een belangrijke rol spelen. Zij blijven immers de ouders van het kind.

21. Wat vinden pleegkinderen/gasten zelf van pleegzorg?

Eigenlijk zouden we die vraag aan de kinderen of gasten zelf moeten stellen. Verschillende onderzoekers hebben dit ook gedaan. Daaruit blijkt dat veel pleegkinderen/gasten zeer tevreden zijn over hun verblijf bij de pleegouders. Kinderen hebben het soms wel moeilijk om te begrijpen wat er met hen en hun ouders gebeurt.

22. Kunnen broers en zussen samen in één pleeggezin opgevangen worden?

Ja. Als het mogelijk of aangewezen is, zoeken diensten voor pleegzorg naar pleeggezinnen die meerdere kinderen uit één gezin ineens kunnen opvangen.

C. OVER PLEEGOUDER WORDEN

23. Kan iedereen pleegouder worden?

Wettelijk gezien zijn er maar weinig minimumvoorwaarden om pleegouder te worden. In de Bijzondere Jeugdbijstand moeten pleegouders meerderjarig zijn, een getuigschrift van goed gedrag voorleggen dat niet bezwarend is voor pleegzorg en een medisch attest waaruit blijkt dat zij geen gezondheidsrisico inhouden voor het kind of de gast. In de gehandicaptenzorg zijn er nog minder voorwaarden. Bij Kind en Gezin moeten pleegouders minimum 21 jaar oud zijn, moeten zij voldoende pedagogische kwaliteiten hebben, een attest van goed gedrag en zeden en voor alle gezinsleden boven 18 jaar een attest van goede gezondheid van een arts met daarbij aandacht voor vaccinaties.

De diensten voor pleegzorg laten hun kandidaat-pleegouders wel een selectieprocedure volgen. Zij gaan na of zij geschikte pleegouders zouden zijn. In de praktijk kan dus niet iedereen zomaar pleegouder worden.

24. Ik ben alleenstaand/niet getrouwd/holebi ... kan ik pleegouder worden?

Ja, in principe kan dat.

De gezinssituatie van een kandidaat-pleegouder op zich is geen criterium voor pleegzorg. Tijdens de selectie wordt wel steeds afgewogen welke de invloed van pleegzorg op je gezinssituatie kan zijn en welke de invloed is van je gezinstoestand op de pleegzorgsituatie.

25. Kan ik kiezen wie ik opvang?

Ja.

Op het einde van de selectie spreek je met de dienst voor pleegzorg af welk profiel je hebt als pleeggezin. In dat profiel staat omschreven voor welk soort pleegzorg jullie wensen samen te werken. Als er een specifieke vraag is, vraagt de dienst voor pleegzorg om binnen je gezin te overleggen of jullie hierop willen ingaan. En tenslotte is de kennismakingsperiode met het kandidaat pleegkind of pleeggast ook een periode om te beslissen of jullie verder willen samenwerken in die situatie.

In noodsituaties kan een dienst voor pleegzorg wel vragen of je het zou zien zitten om buiten je profiel te gaan. Pleegouders zijn niet verplicht om hierop in te gaan. Anderzijds stellen we vast dat deze pleegzorgsituaties niet persé slecht hoeven te lopen.

26. Kan ik een persoon uit mijn familie of omgeving opvangen?

Ja. In bijna de helft van de pleegzorgsituaties zijn de pleegouders trouwens familieleden of kennissen van pleegkinderen of pleeggasten.

Je moet er wel rekening mee houden dat de diensten voor pleegzorg niet zomaar op alle situaties kunnen ingaan. Er zijn bvb. in de gehandicaptenzorg beperkingen in de capaciteit van de diensten. In de Bijzondere Jeugdbijstand moet er een verwijzing van een Comité voor de Bijzondere Jeugdbijstand of een beslissing van de jeugdrechter zijn. De diensten erkend door Kind en Gezin beschikken over maar weinig middelen.

27. Wie bepaalt of ik pleegouder kan worden?

Op het einde van de selectie beslist de dienst voor pleegzorg of zij wenst samen te werken met een kandidaat-pleeggezin. Maar ook de kandidaat-pleegouder kunnen beslissen of ze wel met die dienst willen samenwerken.

28. Moet ik een opleiding volgen om pleegouder te worden?

De meeste diensten bieden vorming aan pleegouders aan, hetzij tijdens de selectie, hetzij tijdens hun opdracht als pleegouder. De opleidingen verschillen van dienst tot dienst. Sommige diensten geven bvb. enkel groepsvormingen aan meerdere kandidaat-pleeggezinnen, anderen doen het individueel. Dikwijls gaat de opleiding 's avonds door, maar anderen doen het in het weekend. Bij sommige diensten gaat het om een opleidingsparcours van enkele avonden, andere beperken het tot twee dagen. Maar bij alle diensten leer je wat pleegzorg is, met welke situaties je kan geconfronteerd worden en hoe je er moet mee omgaan, wat de achterliggende problemen van pleegkinderen en pleeggasten kunnen zijn, hoe je met ouders omgaat, hoe de administratie in elkaar zit, ... Het gaat om zeer praktische opleidingen waarvoor je geen hogere opleiding moet gevolgd hebben.

29. Hoe lang duurt het voor ik pleegouder kan worden?

Als je contact hebt genomen met een dienst voor pleegzorg, kan de selectieprocedure starten. Voorbereiding en selectie kunnen enkele maanden in beslag nemen. Wanneer een pleeggezin geselecteerd is, moet je alleen nog wachten op de eerste pleegzorgvraag. Of dat snel gaat, of intengendeel maanden duurt, hangt af van je profiel als pleegouder en van de vragen die de dienst voor pleegzorg op een moment krijgt.

30. Kan ik eerst kennismaken voor de pleegzorg echt begint?

De begeleider van de dienst voor pleegzorg stelt eerst de pleegzorgvraag aan jou voor. Indien jullie dan beslissen om verder te gaan, volgt er een kennismaking en dikwijls ook een proefperiode met het pleegkind en zijn ouders of de pleeggast. Ook daar kun je beslissen of je ermee doorgaat of niet.

Maar soms moet alles sneller gaan. Als het gaat om crisisopvang bvb. of als de situatie erg acuut is, is er dikwijls te weinig tijd om dit rustig te doen. Het is aan jou en de dienst voor pleegzorg om in te schatten of dat kan.

31. Wat moet ik doen als ik pleegouder wil worden?

Kandidaat-pleegouders nemen best telefonisch contact op met een dienst voor pleegzorg. De adressenlijst en een kaart met de diensten in je buurt, vind je op de website van de Federatie Pleegzorg: www.pleegzorgvlaanderen.be.

Als je achtergrondinformatie wil over pleegzorg schrijf of bel je naar de Federatie Pleegzorg, Ravenstraat 98, 3000 Leuven (070/220.300) Je kan ook mailen naar info@pleegzorgvlaanderen.be . De Federatie Pleegzorg stuurt je dan een informatiepakket.

32. Moet mijn pleegkind/gast een aparte slaapkamer hebben?

Een aparte slaapkamer op zich is geen absolute noodzaak. Sommige diensten voor pleegzorg vinden dit wel een essentiële voorwaarde, vooral als het gaat om volwassen pleeg gasten. Maar toch dit: ook voor pleegkinderen kan het soms praktisch zijn dat het pleegkind zichzelf kan afzonderen.

33. Moet ik mijn pleegkind opvoeden zoals mijn eigen kinderen?

Voor heel veel zaken zal de opvoeding van eigen kinderen en pleegkinderen op elkaar lijken. Je leeft tenslotte met zijn allen in datzelfde gezin. Maar pleegkinderen hebben een andere geschiedenis dan de eigen kinderen. Daarom zal de aanpak van de pleegkinderen nooit helemaal dezelfde kunnen zijn als die van de eigen kinderen. Als de reden voor de verschillende aanpak duidelijk is voor kinderen en pleegkinderen, hebben die daar meestal weinig problemen mee.

34. Hoe zullen kinderen uit de buurt, in mijn familie of op school reageren op een pleegkind?

Kinderen uit de buurt, in je familie of op school stellen zich soms wel vragen over pleegzorg. Om wilde verhalen te vermijden kan het goed zijn om de leerkrachten, maar ook goede buren of de ouders van de vriendjes wat te vertellen over de speciale situatie van het pleegkind. Misschien komt er op school een les over pleegzorg, of kunnen de ouders thuis met hun kinderen eventuele 'indianenverhalen' bijstellen.

Toch moet je hier voorzichtig mee zijn. Veel pleegkinderen willen in de eerste plaats gewoon zijn. Zij willen ten allen prijzen vermijden om weer in een apart hokje gestopt te worden. Als ze er klaar voor zijn zullen ze zelf hun verhaal doen aan wie ze ervoor uitkiezen. Vergeet ook niet dat pleegouders onderworpen zijn aan het beroepsgeheim.

35. Hebben pleegouders iets te zeggen over de situatie van hun pleegkind?

Pleegouders hebben regelmatig contact van de pleegzorgbegeleider. Tijdens die gesprekken geeft de begeleider de nodige informatie over de situatie van het kind en de te verwachten evolutie. De begeleider zal ook luisteren naar de wensen en opmerkingen van pleegouders. Tijdens die contacten wordt veel opgelost.

Strikt juridisch gezien hebben pleegouders echter geen zeggingskracht over hun pleegkind. Zij hebben niet het 'ouderlijke gezag'. Zij kunnen wel vragen gehoord te worden als het Comité voor Bijzondere Jeugdbijstand of de jeugdrechter beslissingen neemt over hun pleegkind. Dat gebeurt op veel plaatsen maar is jammer genoeg tot op vandaag geen automatisme. Het blijven uiteindelijk de ouders die behalve bij beslissingen van de jeugdrechter, de finale beslissingsmacht hebben over hun kinderen. Kandidaat-pleegouders moeten dit goed beseffen.

36. Wat gebeurt er met een pleegkind/pleeggast als er iets ergs gebeurt in het pleeggezin: een overlijden, een erge ziekte of een ongeval?

Ook in een pleeggezin kunnen zich erge dingen voordoen: een pleegvader bvb. die plots overlijdt. Dat betekent niet dat de pleegzorgsituatie automatisch stopt. De dienst voor pleegzorg zal samen met het pleeggezin nagaan of de pleegzorgsituatie vol te houden is. Het belang van het pleegkind of de pleeggast is daarbij de centrale focus. Het is dus van belang de pleegzorgbegeleider op de hoogte te brengen. Hoe sneller dat gebeurt, hoe vlugger hij/zij samen met het pleeggezin oplossingen kan uitwerken. Pleegouders staan er niet alleen voor om deze problemen op te lossen.

37. Kan ik mijn pleegkind/gast nog zien als de pleegzorgsituatie gestopt is?

Niet altijd. Het is natuurlijk leuk als het pleegkind/de pleeggast nog contact onderhoudt met het pleeggezin als ze er niet meer wonen. Als het gaat om volwassenen die niet verlengd minderjarig verklaard zijn, kan niemand dat verbieden.

Als het gaat om minderjarigen kan dat anders liggen. Als zij nog contact willen met hun pleegouders, kan het gebeuren dat zijn of haar ouders dat niet willen. Of de jeugdrechter, het Comité voor Bijzondere Jeugdbijstand of het tehuis zien een contact met de pleegouders niet zitten. Of één van hen wil het contact anders organiseren dan de pleegouders het zien: minder, op andere plaatsen, enkel per telefoon, ... En dan wordt het moeilijker. Pleegouders die een duurzame band met hun pleegkind kunnen aantonen, kunnen echter omgangsrecht vragen aan de jeugdrechter. In de praktijk komt een “duurzame band” neer op een verblijf van langere tijd in het pleeggezin. De jeugdrechter kan een positieve of een negatieve beslissing nemen. De jeugdrechter kan ook de modaliteiten ervan bepalen.

38. Kan ik contact opnemen met andere pleegouders?

De meeste diensten voor pleegzorg organiseren ontmoeting- en vormingsdagen waar pleegouders elkaar kunnen leren kennen. Met andere pleegouders praten, kan deugd doen. Je kunt er praten over wat je meemaakt met mensen die vanuit hun praktijk van iedere dag zeer goed weten wat pleegzorg betekent.

Wil je met pleegouders van andere diensten praten, neem dan contact op met de V.V.P., de Vlaamse Vereniging van Pleegouders, Wipstraat 24, 2920 Kalmthout (03/666.98.66), mail naar vvp.vzw@telenet.be

D. OVER PLEEGOUDER ZIJN

39. Noemt mijn pleegkind mij mama of papa?

Vooraf kleine kinderen willen graag “mama” of “papa” zeggen. Pleegouders tonen de pleegkinderen dat ze respect hebben voor de afkomst van het pleegkind, door met de ouders af te spreken hoe de pleegkinderen hen mogen aanspreken. Meestal is er een onderscheid tussen de wijze waarop pleegkinderen hun ouders, dan wel hun pleegouders aanspreken.

40. Kan ik beslissen naar welke school een pleegkind gaat?

Neen. In principe is dat het voorrecht van de ouders of van de jeugdrechter. Bij kortdurende pleegzorg blijft het kind in zijn gewone school als dat enigszins kan. Bij langer durende pleegzorg gaan pleegkinderen vaak naar de school die de pleegouders voorstellen. Bij jonge pleegkinderen is dat de school waar de eigen kinderen van de pleegouders gaan. Een voorwaarde om de schoolkeuze goed af te spreken is natuurlijk dat er een vlot contact is met de ouders.

41. Moet ik het rapport ondertekenen van mijn pleegkind?

Ja. Een pleegouder neemt de materiële bewaring van het kind op zich. Daarbij hoort het ondertekenen van het schoolrapport.

Maar wanneer de ouders van het pleegkind het rapport zelf kunnen ondertekenen, blijven ook zij beter op de hoogte van de schoolse evolutie van hun kind. Zij voelen zich op die manier ook in hun ouderrol erkend. Pleegouders kunnen het rapport meegeven met het kind, bijvoorbeeld wanneer het kind op bezoek gaat bij zijn ouders.

42. Moet ik voor mijn pleegkind naar het oudercontact op school?

Natuurlijk kan een oudercontact veel verhelderen, en dit niet alleen met betrekking tot de schoolresultaten. Een oudercontact kan ook helpen als de leerkracht bijzondere vragen heeft over het pleegkind of over pleegzorg. Bij kortdurende pleegzorg zijn het in principe de ouders die naar het oudercontact gaan. Er zijn ook pleegouders die de ouders mee uitnodigen naar oudercontacten.

43. Kan ik mijn pleegkind naar de jeugdbeweging of naar een sportclub sturen?

Ja. Het is alleen niet altijd eenvoudig om weekend- en avondactiviteiten voor het pleegkind te organiseren. Vaak zijn de bezoeken van en aan hun ouders hiervoor een obstakel. Maar wanneer het kan is een vrijetijdsbesteding zeker aan te raden. Het helpt het pleegkind zich in zijn (nieuwe) omgeving te integreren.

Bij gezinsondersteunende pleegzorg is per definitie kort van duur is, is dat minder aangewezen. Je hebt daarbij ook het akkoord van de ouders nodig.

44. Mag ik met mijn pleegkind naar de kapper?

Ja, in principe mag dat als de ouders het daarmee eens zijn. Kapper en kledij, het zijn afspraken waar vlug iets mis mee is tussen ouders en pleegouders. Daarom worden er hierover best afspraken gemaakt bij het begin van de pleegzorgsituatie.

45. Mijn pleegkind/gast heeft een andere godsdienst. Hoe ga ik hiermee om?

Als het pleegkind een andere levensbeschouwing of godsdienst heeft, is dat waarschijnlijk omdat jullie tijdens de voorbereiding op pleegzorg geen bezwaar gemaakt hebben tegen die godsdienst. Het betekent wel dat je rekening moet houden dat het pleegkind zijn godsdienst kan beleven. Dat kan gaan over respect voor gebedsmomenten of over voedingsvoorschriften, of nog andere zaken. Maar het betekent helemaal niet dat je je eigen levensbeschouwelijke overtuiging moet gaan aanpassen.

46. Mijn pleegkind of pleeggast wordt ziek: wat nu?

Een zieke is iemand in nood die moet geholpen worden. Onmiddellijk naar de dokter dus. Meestal is dat de huisarts van het pleeggezin.

Soms kunnen er redenen zijn om voor minderjarigen een andere werkwijze te volgen. Dat wordt dan ook bij het begin van een plaatsing tussen pleegouders en ouders afgesproken. Voor ingrijpende medische handelingen, bij voorbeeld operaties onder verdoving, is er altijd toestemming nodig, hetzij van de ouders, hetzij van de jeugdrechter, hetzij van de gast zelf. Bij hoogdringende ingrepen is het de behandelende arts die de beslissing neemt. Meerderjarige pleeggasten die niet verlengd minderjarig verklaard zijn, beslissen in principe zelf.

47. Wie betaalt de medische kosten?

Als het pleegkind ingeschreven is op het ziekenboekje van de pleegouders, dan betalen de pleegouders de medische kosten. Als dat niet het geval is, moeten de medische kosten geregeld worden via de ziekteverzekering van de ouders. In dat geval zijn het ook de ouders die de medische kosten betalen. In de praktijk loopt dit niet altijd vlot. Ouders in moeilijke situaties zijn niet altijd in orde met de ziekteverzekering.

Voor pleegkinderen uit de Bijzondere Jeugdbijstand kunnen zware medische kosten terugbetaald worden door het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand onder de regeling voor de bijzondere kosten. Er moet echter altijd een toestemming gegeven worden. Voor pleegkinderen uit de gehandicaptenzorg bestaan er aangepaste regelingen via het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Ook de regeling voor pleegkinderen in de psychiatrie verschilt.

De diensten voor pleegzorg zijn op de hoogte van de afzonderlijke regelingen. Volwassen pleeggasten hebben meestal een eigen ziekteverzekering.

48. Een dokter heeft beroepsgeheim, hebben pleegouders dat ook?

Pleegouders zijn vrijwillige medewerkers van de diensten voor pleegzorg. Daarom zijn ze ook door het beroepsgeheim gebonden. Dat wil zeggen dat pleegouders discreet moeten omgaan met de informatie die zij verkrijgen over het pleegkind, zijn/haar familie en zijn/haar geschiedenis. Ze bespreken best met de pleegzorgbegeleider wat dat juist betekent.

49. Moet ik als pleegouder een advocaat nemen?

Neen, dat is niet nodig. Voor de meeste juridische vragen kan de pleegouder bij de pleegzorgbegeleider terecht.

50. Ben ik als pleegouder mee verantwoordelijk voor de daden van mijn pleegkind of als het schade aanricht?

Neen. De ouders van de minderjarige pleegkinderen blijven burgerlijk aansprakelijk voor hun kind. Het is slechts bij een persoonlijke fout dat zij aansprakelijk kunnen gesteld worden. Dat moet door een rechtbank vastgesteld worden en is zeer uitzonderlijk.

51. Wat moet ik doen als mijn pleegkind schulden maakt?

Bespreek dit probleem, net als alle andere problemen, met je pleegzorgbegeleider. Samen kunnen jullie aan oplossingen werken.

52. Wat moet ik doen als mijn pleegkind wegloopt?

Waarschuw onmiddellijk de dienst voor pleegzorg. Zij kunnen dan eventueel de politie en de ouders verwittigen. Afhankelijk van vooraf gemaakte afspraken of als de pleegzorgbegeleider niet kan bereikt worden, kunnen pleegouders zelf de politie en de ouders verwittigen.

E. OVER OUDERS

53. Wie zijn de ouders van het pleegkind: de (eigen) ouders of de pleegouders?

De ouders zijn en blijven de ouders van een pleegkind.

De ouders behouden het ouderlijk gezag in zijn volle juridische betekenis van het woord.

Zelfs ouders die ontzet zijn uit het ouderlijk gezag behouden nog altijd enkele rechten zoals bvb. de toestemming geven in geval van adoptie.

Bovendien ervaart iedereen die betrokken is in pleegzorg dat de band van een kind met zijn/haar ouders onverbreekelijk is, hoe moeilijk de situatie ook is of geweest is. Kinderen blijven loyaal tov. hun ouders zelfs na mishandeling of verwaarlozing. Dat is trouwens ook iets wat men bij adopties vaststelt. Veel adoptiekinderen willen bijvoorbeeld weten wie hun moeder was.

Om al die redenen zijn en blijven de ouders de ouders van de pleegkinderen. In pleegzorg noemen we de ouders dan ook gewoon ‘de ouders’, en niet de natuurlijke of de biologische ouders.

Pleegouders nemen wel een aantal taken over van de ouders: zij zorgen voor de dagelijkse opvoeding van hun pleegkinderen. En dat is heel wat. Zij hechten zich ook aan hun pleegkind. En dat is voor het welzijn van het pleegkind dan weer van groot belang. Maar pleegouders moeten goed beseffen dat zij nooit de ouders kunnen vervangen of doen vergeten. Pleegouders moeten dan ook leren omgaan met het mogelijk ‘verlies’ van hun pleegkind als het terug naar huis gaat of als het elders gaat wonen. Vorming, ervaring en de steun van de dienst voor pleegzorg zijn hierbij een grote hulp.

54. Welke problemen heeft een gezin waarvan een kind bij pleegouders woont?

De problemen van het ouderlijke gezin kunnen heel verscheiden zijn. Meestal gaat het over problemen op meerdere levensdomeinen (alleenstaande ouder, echtscheiding, psychische problemen, minderbegaafdheid, kansarmoede, verslaving, financiële en gezondheidsproblemen, te krappe of ongezonde huisvesting, werkloosheid, schulden, slechte opleiding).

55. Hoe reageren ouders als hun kind bij pleegouders gaat wonen?

Er zijn weinig ouders die echt kiezen om hun kind in een pleeggezin te plaatsen. Er was altijd eerst een moeilijke situatie die maakt dat zij op dat ogenblik niet voor hun kinderen konden zorgen. Daarom is pleegzorg nooit een echte keuze.

Ouders kunnen het erg moeilijk hebben als ze zien dat hun kind in een pleeggezin woont waar alles ‘beter’ is dan wat zij hun kind konden bieden. Veel ouders zijn dan ook erg jaloers op de pleegouders. Maar wanneer ouders merken dat pleegouders niet in hun plaats willen treden, dat zij ook betrokken worden bij beslissingen over hun kinderen (de haarsnit, de school, ...), is het dikste ijs meestal gebroken. Toch moet je er rekening mee houden dat

de relatie tussen pleegouders en ouders niet altijd eenvoudig is. De begeleiding/tussenkomt van de dienst voor pleegzorg is daarbij belangrijk.

56. Moeten ouders betalen als hun kind in een pleeggezin woont?

Soms.

Bij gezinsondersteunende pleegzorg via een dienst erkend door Kind en Gezin betalen ouders een ouderbijdrage afhankelijk van hun inkomen, maar ze behouden de kinderbijslag voor hun kinderen gedurende de pleegzorg. In de Bijzondere Jeugdbijstand kan het Comité voor Bijzondere Jeugdbijstand of de jeugdrechter een bijdrage vragen of opleggen aan de ouders. In de praktijk gebeurt dat zelden. In het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap betalen alleen volwassen pleeggasten een persoonlijke bijdrage. In de psychiatrische pleegzorg wordt met officiële remgelden gewerkt zoals in een ziekenhuis. Al deze bedragen vind je op www.pleegzorgvlaanderen.be.

57. Moeten pleegouders contact hebben met de familie van hun pleegkind?

Pleegouders zorgen in eerste instantie voor het pleegkind. Naarmate de familie van het pleegkind belangrijker is, kan het zijn dat de pleegouders ook met hen contact hebben.

58. Hoe ga ik als pleegouder het best om met ouders?

Door hen ook effectief als ouder van hun kind te benaderen. Samen met de ouders hebben pleegouders de taak om voor de opvoeding van het kind in te staan. Pleegzorg loopt het best als ze dat in onderlinge afspraak doen. Maar dat lukt niet altijd.

59. Kunnen de ouders het pleegkind of de pleeggast zomaar komen weghalen?

Ja, tenzij bij plaatsingen waar de jeugdrechter beslist.

In de praktijk gebeurt dat niet vaak. Meestal wordt het einde van een plaatsing goed voorbereid. Het komt echter wel voor dat een kind onverwacht moet verhuizen. Dikwijls is dat wanneer er een conflict is tussen de ouders en de pleegouders.

60. Wat als de ouders of familie van mijn pleegkind onverwachts voor de deur staan?

Meestal is er vooraf met de begeleider en met de ouders een bezoekenregeling afgesproken. Als dit niet zo is of wanneer de ouders zich hier niet aan houden, is het goed je eerst af te vragen waarom ouders of familie van je pleegkind onverwachts voor de deur staan. Misschien missen ze hun kind, of ze zijn boos omdat ze hun kind zo weinig kunnen zien. Of is er nog een andere reden. Pleegouders die de beweegredenen van ouders kunnen inschatten, zijn goed op weg. In ieder geval is paniek een slechte raadgever. Pleegouders kunnen de ouders wel zeggen dat hun bezoek tegen de afspraken is en dat de

pleegzorgbegeleider hier met hen over zal praten.

61. *Wat moet ik doen als ouders toestemming geven voor een piercing en wij als pleegouders niet?*

Ook hier geldt de regel dat de ouders het beslissingsrecht houden. Indien een piercing in het pleeggezin echt niet kan, praten de pleegouders hierover best over met de pleegzorgbegeleider. Misschien is er samen met de ouders en het kind een regeling te treffen over de plaats en de tijdstippen waarop de piercing mag of niet mag. Er is ook geen enkel probleem wanneer de eigen kinderen van het pleeggezin géén, en de pleegkinderen wél een piercing kunnen hebben. Als iedereen maar weet wat de redenen zijn voor die verschillen.

62. *Wat moeten we doen als ons pleegkind van zijn/haar ouders aanstootgevende of uitdagende kleding krijgt?*

Wanneer de afspraken bij het begin van de pleegsituatie ook over kledij handelen, kunnen veel latere problemen vermeden worden. Maar ook hier kan de pleegzorgbegeleider goed geplaatst zijn om de situatie te ontmijnen. De begeleider kan de onderhandelaar zijn tussen de verschillende betrokkenen. Hij/zij kan de partijen inzicht geven over het waarom van ieders handelen en samen met hen naar een vergelijk zoeken.

63. *Wat moet ik doen als mijn pleegkind zelf geen contact wil met zijn/haar ouders? Moet ik hem/haar dan dwingen?*

Ook hier hangt alles weer samen met de concrete situatie. Ook een kind dat geen contact met zijn ouders wil, heeft hier redenen voor. Als de pleegzorgbegeleider op de hoogte is, kan samen naar een oplossing gezocht worden. Maar het komt niet altijd tot een echte oplossing. Ouders kunnen het contact met hun kind blijven opeisen. Alleen de jeugdrechter kan dat, indien nodig, verhinderen.

64. *Kunnen ouders klacht indienen tegen pleegouders als een pleegkind een ongeval heeft?*

Ja. Ouders kunnen een klacht tegen de pleegouders indienen als een pleegkind een ongeval heeft. De pleegouders zullen in principe nooit aansprakelijk gesteld worden, behalve wanneer kan aangetoond worden dat zij een fout gemaakt hebben (bijvoorbeeld: een peuter alleen naar de bakker sturen over een drukke weg).

F. OVER DE EIGEN KINDEREN

65. Hoe moet ik mijn eigen kinderen voorbereiden op de komst van een pleegkind/gast?

Tijdens de selectie zijn er meestal meerdere momenten waarbij de eigen kinderen mee betrokken worden in de voorbereiding op pleegzorg. Er bestaat ook lectuur voor kinderen over pleegzorg. En tenslotte kun je samen met de begeleider van pleegzorg naar goede manieren zoeken om je kinderen voor te bereiden op een pleegbroer of pleegzus.

Vergeet daarbij niet dat pleegzorg beter lukt als ook de eigen kinderen hun zeg gehad hebben. Zij worden of ze het nu willen of niet zeer intensief met hun pleegbroer of pleegzus geconfronteerd. Zij moeten niet alleen de aandacht van hun ouders met anderen delen, maar zij worden bijna vanzelfsprekend de eerste speelkameraadjes, diegene die de introductie op de speelplaats 'verzorgt', enzovoorts. Anderzijds leert je eigen kind ook zijn eigen situatie te waarderen en begrip op te brengen voor mensen die het moeilijker hebben.

66. Zullen mijn kinderen last hebben van een pleegkind/gast?

Of ze last zullen hebben is niet vooraf te zeggen. Ze zullen er in ieder geval invloed van ondergaan. Je kunt het ook positief verwoorden: pleegzorg maakt dat een stukje buitenwereld in je gezin mee aan tafel gaat en het gezinsleven met je deelt.

67. Is pleegzorg een verrijking voor mijn kinderen?

Pleegzorg betekent in ieder geval dat je eigen kinderen leren omgaan met kinderen die anders zijn opgegroeid dan zichzelf. Op termijn leren ze hun eigen situatie en de mogelijkheden die ze eruit putten te waarderen en ze leren in het algemeen begrip op te brengen voor mensen die het moeilijker hebben. Dat allemaal vanzelfsprekend als zij op aangepaste manier betrokken worden bij de hele pleegzorgsituatie en er goed op voorbereid worden.

G. OVER DE FINANCIËN EN DE ADMINISTRATIE

68. Aan pleegzorg doen kost geld: krijg ik daar een vergoeding voor?

Ja.

Elke pleegouder krijgt per dag een onkostenvergoeding. Op dit ogenblik schommelt die afhankelijk van de sector en de leeftijd van het pleegkind of de pleeggast tussen ongeveer 15 € en 20 € per pleegzorgdag. Let op: in de Bijzondere Jeugdbijstand krijgt het pleeggezin nooit meer dan de onkostenvergoeding. De kinderbijslag die het gezin krijgt voor het pleegkind, wordt afgetrokken van de onkostenvergoeding.

Met de onkostenvergoeding moeten pleegouders alle onkosten voor de opvoeding van hun pleegkind dragen: huisvesting, voeding, kleding, vervoer, naar school gaan, vrije tijd, ... De bedragen zijn vrij van belastingen en er worden geen sociale zekerheidsbijdragen op afgehouden.

De juiste bedragen vind je op www.pleegzorgvlaanderen.be.

69. Zijn pleegkinderen ten laste van de pleegouders?

Niet altijd.

Bij gezinsondersteunende pleegzorg blijven de kinderen ten laste van hun ouders.

In de Bijzondere Jeugdbijstand en in het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap is dat niet zo. Elk pleegkind dat op 1 januari van het betreffende inkomstenjaar in het pleeggezin verbleef en de pleeggasten zonder eigen inkomen worden voor de inkomstenbelastingen ten laste van het pleeggezin beschouwd. De pleegouders mogen voor elk pleegkind of pleeggast die aan deze voorwaarde voldoet, de forfaitaire aftrek voor een persoon ten laste doen.

Let op: dit geldt enkel als het pleegkind of de pleeggast op 1 januari in het pleeggezin woonde, anders niet. Daarom pleit de Federatie Pleegzorg voor een gefractioneerde aftrek per dag verblijf in het pleeggezin. We noemen dit de zogenaamde 'pleegzorgbonus'. Meer informatie op www.pleegzorgvlaanderen.be.

70. Is een pleegkind of een pleeggast verzekerd als ze bij de pleegouders wonen?

De diensten voor pleegzorg raden de pleegouders aan om het verblijf van een pleegkind of een pleeggast in hun familiale verzekeringspolis te laten vermelden. Daarenboven hebben de diensten voor pleegzorg een groepsverzekering die de risico's aan derden dekt.

Daaronder valt ook de schade die een pleegkind/pleeggast aan derden aangericht. In sommige diensten voor pleegzorg is dat risico uitgebreid tot de schade die het kind aanricht binnen het pleeggezin zelf.

71. Krijg ik kinderbijslag voor het pleegkind of zijn het de ouders?

De regel voor het toekennen van de kinderbijslag is duidelijk: de kinderbijslag komt toe aan diegene die de dagelijkse zorg voor het kind draagt. Meestal zijn dat de ouders. In de

kinderbijslagregelingen wordt de kinderbijslag uitbetaald aan de moeder in het geval er twee ouders zijn of aan de alleenstaande ouder. Voor de berekening van de kinderbijslag wordt rekening gehouden met de leeftijd van het kind en de rangorde in het gezin. Er zijn wel verschillen in de bedragen als het gaat om een werknemer dan wel een zelfstandige. In pleegzorg worden dezelfde regels toegepast. Meestal vragen de diensten voor pleegzorg de kinderbijslag aan voor de pleegouders. Het is de pleegmoeder of de alleenstaande pleegvader die de kinderbijslag krijgt. Voor de berekening van het bedrag krijgt het pleegkind de rang in het gezin volgens zijn leeftijd. Het pleegkind heeft net als andere kinderen recht op wezengeld en verhoogde kinderbijslag als het gehandicapt is. Bij de gezinsondersteunende pleegzorg via Kind en Gezin en bij de psychiatrische pleegzorg voor kinderen blijft de kinderbijslag bij de ouders. Bij pleegzorg voor kinderen met een handicap komt de kinderbijslag bovenop de onkostenvergoeding. In alle andere situaties is dat niet het geval. In de Bijzondere Jeugdbijstand en in het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap krijgen de *ouders* sinds begin 2003 een zgn. forfaitaire kinderbijslag van ongeveer 50 euro per maand. Op die manier kunnen ouders de kosten voor het bezoek van hun kinderen (verplaatsing, logies, ...) dragen.

72. Wij sparen voor onze eigen kinderen. Moet ik ook voor mijn pleegkinderen sparen?

Ja en neen.

Voor kinderen in gezinsondersteunende pleegzorg niet: zij wonen maar kort in een pleeggezin en gaan daarna meestal terug naar huis.

Voor kinderen in de Bijzondere Jeugdbijstand spaart de overheid zelf per maand 1/3 van de kinderbijslag voor het pleegkind. Omdat de kinderbijslag verschilt naargelang de rang, de leeftijd en de situatie van het pleegkind kan het gespaarde bedrag nogal uiteenlopen. De pleegkinderen krijgen dat bedrag als ze 18 jaar worden.

Voor kinderen in de zorg voor personen met een handicap spreken de diensten voor pleegzorg met de pleegouders af dat zij 1/3 van de kinderbijslag die zij voor hun pleegkind krijgen sparen.

Voor alle andere pleegkinderen of pleeggasten moet niet verplicht gespaard worden.

De Federatie Pleegzorg pleit voor een gelijk te sparen bedrag per maand voor elk pleegkind in de Bijzondere Jeugdbijstand en in het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en wil een oplossing die vermijdt dat pleegkinderen op 18 jaar hun spaargeld uitgeven aan minder nuttige aankopen.

73. Kan mijn pleegkind/gast van mij erven?

Een pleegkind kan erven van pleegouders als de pleegouders dat bij testament zo bepalen.

Pleegkinderen kunnen echter nooit reservataire erfgenamen worden. De eigen kinderen bvb. behouden hun volle rechten op de erfenis van hun ouders. Pleegouders kunnen dus hun eigen kinderen niet 'onterven' ten voordele van hun pleegkinderen. De wetgever voorziet in verminderde erfenisrechten wanneer een duurzame band tussen de pleegouders en het pleegkind (drie jaar verblijf) aantoonbaar is.

74. Krijg ik verlof om aan pleegzorg te doen?

Ja, dit komt er. Het principe is goedgekeurd, maar moet nog omgezet worden in een KB. De meest actuele informatie vind je op www.pleegzorgvlaanderen.be

H. SAMENWERKEN MET EEN DIENST VOOR PLEEGZORG

75. Wat kan ik als pleegouder of kandidaat-pleegouder verwachten van een dienst voor pleegzorg?

De dienst voor pleegzorg zorgt voor verschillende zaken vóór, tijdens en na de pleegzorgsituatie:

- werving, selectie, voorbereiding en vorming van pleegouders en kandidaat-pleegouders
- contact met verwijzers
- begeleiding, administratieve hulp en uitbetaling van de onkostenvergoeding tijdens de plaatsing
- evaluatie van de pleegzorgsituatie
- afrondende contacten na het einde van een plaatsing, eventueel gevolgd door de voorbereiding van een nieuwe situatie
- eventueel contacten met andere pleegouders

Pleegouders hebben meestal contact met hun eigen pleegzorgbegeleider. Zij bespreken met hem/haar geregeld hun pleegzorgsituatie.

76. Wie bemiddelt bij conflicten tussen pleegouders en de dienst voor pleegzorg?

Pleegzorg is werken met mensen en mensen hebben soms conflicten. Het conflict proberen uit te praten, het eigen standpunt duidelijk maken en begrip opbrengen voor het standpunt van de andere kan vermijden dat conflicten escaleren. Maar praten alleen helpt niet altijd. Elke dienst heeft dan ook een eigen klachtenprocedure. Pleegouders kunnen die inzien en kunnen ernaar handelen.

Als het gaat om een dienst voor pleegzorg van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap kun je contact opnemen met de ombudsdienst van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, Sterrekundelaan 30, 1210 Brussel (02/225.85.97 of mailen naar informatie@vaph.be . Voor diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg kun je contact opnemen met de Klachtendienst van Kind en Gezin, Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel (02/533.14.14) of mailen naar klachtendienst@kindengezin.be.

I. DE OVERHEID EN PLEEGZORG

77. Wat doet de overheid voor pleegzorg?

De overheid subsidieert de diensten voor pleegzorg met inbegrip van de onkostenvergoeding, ze legt de diensten kwaliteitseisen op en ze neemt allerhande maatregelen om de situatie in de pleegzorgsector te verbeteren.

78. Wat is het Comité voor Bijzondere Jeugdbijstand?

Het Comité voor Bijzondere Jeugdbijstand is een officiële hulpverleningsinstantie die de zogenaamde vrijwillige hulpverlening aan kinderen en jongeren in moeilijkheden organiseert. Wanneer minderjarigen in een 'problematische opvoedingssituatie' (P.O.S.) verkeren, kan het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg tussenkomen met een hulpverleningsinterventie. Pleegzorg is een vorm van een dergelijke hulpverleningsinterventie.

79. Wat is de Jeugdrechtbank?

De jeugdrechtbank is een rechtbank waar de jeugdrechter afdwingbare maatregelen kan nemen ten aanzien van minderjarigen en hun ouders. De jeugdrechter kan dit in drie situaties doen: als de jongere zich in een problematische opvoedingssituatie bevindt en er geen oplossing gevonden wordt in de vrijwillige hulpverlening via het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg; als de jongere een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd; en als de jongere in een acute crisissituatie bevindt die gevaar oplevert voor zijn ontwikkeling of zijn persoon. In dit laatste geval kan de jeugdrechter een 45-dagenmaatregel nemen. Binnen die periode moet het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg hulpverlening opzetten. Pleegzorg is één van de maatregelen die de jeugdrechter kan uitspreken.

80. Wat is het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap?

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, is een Vlaamse overheidsadministratie die de hulpverlening aan personen met een handicap in Vlaanderen en voor de nederlandstaligen in Brussel financiert en controleert. Er zijn 12 diensten voor pleegzorg door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap erkend. Meer informatie op www.vaph.be.

81. Wat is Kind en Gezin?

Kind en Gezin is een Vlaamse overheidsadministratie die de zorg voor kinderen in Vlaanderen en nederlandstalig Brussel financiert en controleert. De diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg worden door K&G projectmatig gesubsidieerd. Meer informatie op www.kindengezin.be.

Kind en Gezin is een Vlaamse overheidsadministratie die de zorg voor kinderen in Vlaanderen en nederlandstalig Brussel financiert en controleert. Meer informatie op www.kindengezin.be.

J. WAT ALS IK NOG VRAGEN HEB OVER PLEEGZORG?

82. Waar kan ik meer informatie krijgen over pleegzorg?

Op de website www.pleegzorgvlaanderen.be vind je alle nuttige informatie over pleegzorg in Vlaanderen en Nederlandstalig Brussel. Mailen kan naar info@pleegzorgvlaanderen.be. Je kunt natuurlijk ook altijd een briefje schrijven of bellen naar de Federatie Pleegzorg, Ravenstraat 98, 3000 Leuven (070/220.300).